

Mestre poc respectat

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Jaume Aymà i Ayala va ser deixeble d'Eudald Canibell a l'Institut Català de les Arts del Llibre. Va ser deixeble d'Eudald Canivell.

Posa closca al llimac

L'escriptora italiana Michela Murgia parla, a la novel·la *Accabadora*, d'uns ulls que s'assemblen a un llimacs, i en italià els llimacs s'anomenen *lumache senza guscio*, atès que una *lumaca* pot indicar 'caragol' i cal dir que no té closca (*guscio*). Mercè Ubach, traductora de la novel·la, publicada a Proa amb el títol *L'acabadora*, diu que els ulls són com "llimacs sense closca". Com se sap, el llimac català no en té, de closca.

Estalvi

Umberto Eco (*Il cimitero di Praga*) escriu: "Poi aveva ironizzato sull'amico per cui si stava spendendo", és a dir, "Després va ironitzar sobre l'amic amb el qual es gastava els diners". Versió Random House Mondadori - Carme Arenas, tant la de la primera edició com de la segona, en butxaca: "Després va ironitzar sobre l'amic del qual estàvem parlant."

Jugar, i no jugar, amb el globus

El DIEC2 confirma l'original i fantàstica definició del popular globus de goma creada pel DIEC1, amb la qual podem jugar més que amb l'objecte definit: "Bomba o bufeta de goma que s'infla i es fa volar o serveix de juguina o guarniment." És a dir, o bé s'infla i es fa volar o bé serveix de juguina o guarniment. Per tant, quan serveix de juguina o guarniment no es pot inflar, i ja no diguem, fer-lo volar: no podem jugar a inflar globus, ni jugar amb globus inflats, ni tampoc podem guarnir res amb globus inflats. Més coses. Si inflem el globus, sempre l'hem de fer volar, no hi ha alternativa. Per tant, si l'inflem i no el fem volar, deixa de ser un globus. Llavors, quin nom hi hem de posar? Misteri.

El nou catàleg de manuscrits d'Eiximenis constata els espolis comesos a molts arxius públics i privats

El nou catàleg dels manuscrits de Francesc Eiximenis (Girona, 1327? - Perpinyà, 1409) conservats a les biblioteques públiques de tot el món ha hagut de ser revisat més aviat a la baixa –malgrat que també incorpora algunes novetats positives–, perquè d'ençà dels anys 30 alguns textos, que ja havien estat degudament catalogats i descrits, han desaparegut sense que, ara com ara, se n'hagi pogut seguir el rastre. Ho adverteix l'equip de filòlegs que ha elaborat l'obra, sota la coordinació de Josep Perarnau i Jaume de Puig i Oliver, un volum de més de mil pàgines coeditat entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Facultat de Teologia de Catalunya, amb el títol *Catàleg dels manuscrits de les obres de Francesc Eiximenis, OFM, conservats en biblioteques públiques*.

A Barcelona van desaparèixer el juliol del 1936 els setze manuscrits de l'Arxiu del Palau, supervivents de l'antiga i noble casa Requesens, que per sort havia catalogat el pare Ignasi Casanova, i només tres foren retornats als seus ex-propietaris, els religiosos jesuïtes. El mateix mes desaparegué entre flames el manuscrit conservat a l'arxiu de Santa Maria del Mar.

A la Biblioteca del Seminari de Girona s'hi troben a faltar el *Llibre dels àngels* i la *Vida de Jesucrist*. Aquesta pèrdua és tant més de dolre que no sembla tenir cap relació amb els fets del 1936.

De l'Arxiu Capitular de Saragossa foren robats els anys 50 i 60 del segle passat, entre més manuscrits, els dos eiximenisians que custodiava. L'autor del robatori fou l'antiquari italià Enzo Ferraiuoli, que enganyà miserablement el responsable de l'arxiu capitular, del tot incaut –tot sigui dit–, i depredà de dalt a baix el dipòsit. Un dels dos manuscrits d'Eiximenis s'ha pogut recuperar: es troba ara a la biblioteca March de Palma de Mallorca.

La Segona Guerra Mundial, fos pels bombardeigs o per trasllats, ha estat la culpable de més desaparicions de manuscrits conservats a les biblioteques europees. També n'han desapareguts de biblioteques privades, com la del marquès de Vivot, a Mallorca: no se sap res d'un text que Pere Bohigas va catalogar-hi l'any 1942.

L'equip d'estudiosos d'Eiximenis constata al pròleg un altre problema, la dificultat de fer una consulta directa dels còdexs. Primer perquè ofereixen la consulta de la peça desitjada en microfilm o en un altre suport artificial. Després, perquè en cas de poder accedir-hi directament, els guants blancs allunyen les mans de l'investigador de la peça, i, a més, els bibliotecaris vigilen qualsevol moviment suspecte de manipulació, que, fet i fet, ho són tots. El fet impedeix a vegades d'extreure informacions que l'investigador no té manera d'acabar d'escatir. L'estudi dels plecs, de les filigranes, dels recursos utilitzats per a la construcció de la caixa d'escriptura i, en general, de tots aquells elements que necessitarien ésser dilucidats amb calma, tot plegat té avui mala peça al teler. Només excepcionalment els establiments bibliotecaris i arxivístics donen facilitats "al pobre investigador".

Moltes obres manuscrites de Francesc Eiximenis han estat objecte de destruccions i robatoris.